

הלכות הדרף היומי

מסכת נדרים

תוכן

- א. הנותן שתי פרוטות לאשה ואמר לה באחת התקדשי לי היום ובאחת התקדשי לי לאחר שאגרשיך ה"נ דהו קידושי.....1
- ב. פדאן הוא חוזרות וקדושות פדאום אחרים אין חוזרות וקדושות.....2
- ג. הנודר מיורדי הים מותר ביושבי היבשה מיושבי היבשה אסור מיורדי הים שיורדי הים בכלל יושבי היבשה לא כאלו שהולכין מעכו ליפו אלא במי שדרכו לפרש.....2
- ד. הנודר מרואי החמה אסור אף בסומין שלא נתכוון זה אלא למי שהחמה רואה אותן
3
- ה. הנודר משחורי הראש אסור בקרחין ובעלי שיבות ומותר בנשים ובקטנים שאין נקראין שחורי הראש אלא אנשים.....3
- ו. הנודר מן הילודים ... מן הנולדים ... לא נתכוון זה אלא במי שדרכו להולד.....4
- ז. ובנדרים הלך אחר לשון בני אדם.....4

דף ל.

א. הנותן שתי פרוטות לאשה ואמר לה באחת התקדשי לי

היום ובאחת התקדשי לי לאחר שאגרשיך ה"נ דהו

קידושי

הנותן שתי פרוטות¹ לאשה ואמר לה הרי את מקודשת לי באחת היום, ובאחת לאחר שאגרשך, הרי זו מקודשת באחת מעכשיו, וכשיגרש אותה הרי היא ספק מקודשת מקידושי פרוטה שבידה², שספק לנו שמתוך שיכול לקדשה מעכשיו עד עולם והיא נתרצית לו, חלין נמי הקידושין שלאחר זמן מעכשיו ולאחר שתתגרש, או אולי כיון שעדיין לא גרשה מקידושין של עכשיו, אף על גב שבידו לגרשה, אין בידו לקדשה אח"כ דשמא לא תתרצה לו אז הוה להו קידושין שניים כמקנה דבר שלא בא לעולם ואינה מקודשת, לפיכך הרי היא ספק מקודשת.

¹ שו"ע אהע"ז מ ז

² כתב הרשב"א בתשובה דיכולין לחזור בהם כדין האומר הרי את מקודשת לאחר לי ולא עוד אפילו במעכשיו סברא לומר כן שהרי א"א לחול מעכשיו מחמת קדושי הראשונים ח"מ שם יב ב"ש יא

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת נדרים

אבל אם נתן פרוטה לאשת איש ואמר לה הרי את מקודשת לי לאחר שיגרשך בעליך, או נתן פרוטה לאשתו ואמר לה הרי את מקודשת לאחר שאגרשך אינו כלום, שאשת איש אין בידו לקדשה עכשיו ואשתו כבר מקודשת לו ועומדת היא ולא שייך לקדשה עכשיו, והוי ממש דבר שלא בא לעולם.

ב. פדאן הוא חוזרות וקדושות פדאום אחרים אין חוזרות וקדושות

מה שנתבאר לעיל דף כח: שהאומר³ הנטיעות האלו קרבן אם אינן נקצצות היום וטלית זה קרבן אם לא תשרף היום, ועבר היום ולא נקצצו ולא נשרפה הטלית, הרי הם הקדש ויפדו כשאר ההקדשות ואחר כך יהנה בהן, אבל אם אמר הרי הנטיעות האלו קרבן עד שיקצצו אינו יכול לפדותן, שבכל עת שיפדו יחזרו הקדש עד שיקצצו וכיון שנקצצו אינן צריכין פדיון אלא נהנין בהן מיד, כל זה בשפדאן המקדיש, אבל אם פדאן אחר הרי אלו יוצאין לחולין אף על פי שעדיין לא נקצצו והיו מותרין אף למקדיש.

ג. הנודר מיורדי הים מותר ביושבי היבשה מיושבי היבשה אסור מיורדי הים שיוורדי הים בכלל יושבי היבשה לא כאלו שהולכין מעכו ליפו אלא במי שדרכו לפרש

נדר⁴ מיורדי הים, אסור בכל יורדי הים אפילו באותם שאין הולכים אלא אפילו מעכו ליפו, אפילו באותם שיוורדים לטייל. ומותר ביושבי יבשה, שאין דרכם לירד לים באניות.

אבל אם נדר מיושבי יבשה, אסור גם ביורדי הים, ואפילו באותם שמפליגין בו הרבה והם עכשיו בים, שהרי סופם לירד ליבשה⁵.

דף ל:

³ רמב"ם הלכות מעילה פרק ד הלכה יא

⁴ שו"ע ונ"ב יו"ד ריו לג לד

⁵ ויראה לי דאם נראה לפי כוונת הנודר שלא כיון לאותם היורדים בים כלל הולכין אחר הכוונה. ערוך השולחן שם סעיף נג

הלכות הדרף היומי

מסכת נדרים

ד. הנודר מרואי החמה אסור אף בסומין שלא נתכוון זה אלא למי שהחמה רואה אותן

נדר מרואי חמה⁶, אסור אף בסומין, שלא נתכוין זה אלא למי שהחמה רואה אותו, לאפוקי עוברים, ודגים שבמים שאין החמה רואה אותם.

ומותר בכל דבר שאינו בעל חי אף על פי שהחמה רואה אותו, שכיון שהזכיר רואי החמה משמע בעלי חיים שעשוין לראות החמה והחמה רואה אותן, ואפילו הוא אומר לא נתכוונתי לכך אין מקשיבים לו, דלא נדר אינש אדעתא דנפשיה היכא דאיכא שינוי בלישניה.

ואם אמר מרואים החמה, מותר בסומין. ויש אוסרין⁷ ואינו מותר בסומין אלא בנדר ברואים את החמה.

הנודר⁸ מכל דבר שהוא אדום, אסור ליהנות⁹ מאור החמה¹⁰ שגם היא אדומה.

ה. הנודר משחורי הראש אסור בקרחין ובעלי שיבות ומותר בנשים ובקטנים שאין נקראין שחורי הראש אלא אנשים

נדר משחורי הראש¹¹, אסור בכל האנשים, אפילו בבעלי שיבה או למי ששערותיו לבנים, שסתם אנשים יש להם שחורי הראש ובעלי שיבות כבר היו להן שערות שחורות, ומי ששערותיו לבנים סופן משחירין, וגם אסור בקרחים מכך שלא אמר בעלי שער. והרי הוא כאומר המין של שחורי הראש.

⁶ ש"ע ונו"כ שם לו

⁷ הב"ח מובא בש"ך שם מא וכו"ד המ"ז שם ל

⁸ רמ"א שם לו

⁹ ואין נ"ל בן דלא משמע להו לאינשי היותה אדומה והכל לפי מה שהוא ענין וכוונת הנודר עכ"ל מהריק"ש. חי' רע"א שם. ועי' בתשובת נו"ב תניינא חי"ד סי' קמ"ד טעם למה השמיטו הפוסקים הך דינא המפורש בריש פסחים הנודר מהאור אסור באורן של כוכבים שכל זה בתחלת הסוגיא דקס"ד מאן דאמר נגהי ממש והוה קשה לי' מקרא דכוכבי אור פירושו כוכבי לילה ולא מיירי קרא כלל באורן של כוכבים אם מקרי אור וממילא בנדרים הוא כמו בכל הדברים שהולכים אחר לשון בני אדם ולא היה להפוסקים להביא כלל שהנודר מן האור שאסור באורן של כוכבים דהכל לפי לשון בני אדם.

¹⁰ ש"ך שם מב

¹¹ ש"ע ונו"כ שם לו

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLII7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת נדרים

ומותר בנשים ובקטנים שאין סתמן שחורי ראש, שקטנים מכנים אותם בשם מגולי הראש, שהולכים ע"פ רוב בגילוי ראש, שא"א לשמור אותם שיכסו ראשם, ונשים מכנים אותן בשם מכוסה הראש שאסור להן לנשים נשואות לצאת בגילוי ראש¹². ואם דרכן לקרות שחורי ראש לכל¹³, כולם אסורים. ואם רק לאלו ששערם שחור ממש אסור רק בבעלי שיער שחור, שהכל הולך אחר לשון בני אדם.

ו. הנודר מן הילודים ... מן הנולדים ... לא נתכוון זה אלא במי שדרכו להוליד

הנודר מן הילודים¹⁴, או מן הנולדים, במקום בו דרך בני אדם לקרוא לילדים רק אלו שנולדו כבר, ונולדים הם אלו שעתידים להוליד, הכל לפי לשון בני האדם כמבואר להן.

אך במקום בו אין מדברים בלשון הקודש או שיש המדברים בלשון המקרא, אסור¹⁵ בין באותן שנולדו כבר בין באותן שיולדו אחר כך¹⁶, שכן מצינו לשונות אלו בפסוקים לשעבר ולעתיד, נולדים כתיב (בראשית מה פסוק ה) שְׁנֵי בָנִים הַנּוֹלְדִים לָךְ לִשְׁעֵבֶר. וכתיב (מלכים א יג פסוק ב) הִנֵּה בֵּן נוֹלֵד לְבֵית דָּוִד לְהֵבֵא. ילודים גם כן כתיב (יהושע ה פסוק ה) וְכָל הָעָם הַיְלֻדִים בְּמִדְבַּר לִשְׁעֵבֶר. וכתיב (שמות א פסוק כב) כָּל הַבָּנִים הַיְלֻדִים לְהֵבֵא. לפיכך לא כיון זה אלא ממי שדרכו להוליד, ואינו מותר אלא בעופות ודגים שנוצרים מן הבעים¹⁷ ואין דרכן להוליד.

ז. ובנדרים הלך אחר לשון בני אדם

¹² ערוך השולחן שם סעיף נו

¹³ ועיין ערוך השולחן שם שעכשיו אינו הולך לשון זה כלל.

¹⁴ ערוך השולחן שם סעיף נה

¹⁵ לבוש שם לו וש"ך מב

¹⁶ וכתב הפרישה ואף על גב דהוי דבר שלא בא לעולם וכתבתי לעיל סימן רט"ו בדרישה לענין מי שנדר ליתן מעשר מן הריוח דלית בו מן הריוח כיון דהוי דבר שלא בא לעולם ואפשר דזה נקרא יותר בא לעולם כיון דודאי יבא דרך העולם בכך עכ"ל ולחנם דחק דאף על גב דאין אדם מקדיש דבר שלא בא לעולם מכל מקום אדם אוסר על עצמו דבר שלא בא לעולם כדלעיל סוף סימן ר"ד. ש"ך שם מב

¹⁷ ואף בדגים טמאים מותר ע' לעיל (ספ"ג ס"ח) ולדעת הר"ף והרשב"א שבטור שם הכא אסור בדגים טמאים ע' פרי"ח (שם ס"ק כ"ה)

הלכות הדרף היומי

מסכת נדרים

בנדרים¹⁸ הלך אחר לשון בני אדם לפי אותו הלשון ואותו המקום ואותו הזמן, אף על פי שלפי לשון התורה אינו כן וזהו כשלשונם ידוע¹⁹, ואם אין לשון בני אדם ידוע מייתנין ראייה מקרא²⁰, וכן אם אין לשון בני אדם כגון שנדר בלשון הקדש ובאותו מקום אין מדברים בלה"ק. הלך אחר לשון תורה. כיצד להלך דף מט. יבואר בעזה"ת שהנשבע או נודר מן המבושל אם דרך אותו המקום באותו הלשון ובאותו זמן שקוראין מבושל אפילו לצלי ולשלוק הרי זה אסור בכל.

¹⁸ שו"ע ונו"כ שם א

¹⁹ והסברא כן הוא דהא בנדרים בעינן פיו ולבו שוין וכיון שזה הנודר לפי הלשון הנהוג שם שבאמרו כך וכך הכוונה על זה ועל זה וא"כ היה בלבו כך ואיך נאמר דאינו כן ולכן בין לקולא בין לחומרא הולכין אחר הלשון ומובן הדבר דזהו רק בדברים שכולם מורגלים לדבר בהם כמו ענייני אכילה ושתייה ומלבושים ובניינים וכיוצא בהם שהדבר מפורסם בין ההמון שמי שאומר כך כוונתו כן הוא. ערוך השולחן יורה שם סעיף א

²⁰ ערך לחם להריק"ש שם

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>